

Góðu hósvíkingar, sundalagsmenn og stevnugestir annars!

»Jugoslavia, sum var« ... Soleiðis verður í heilum tikið til í útvarpinum, sjónvarpinum og enná onkurtíð eisini í bløðunum, tá okkurt er um sorgarleikin í »fyrirverandi Jugoslavia«, har fólk í túsundtali hava latið lív í borgarakrígnum, ið kanska mest er áttítt vanligu góða, gamla klandrinum um jörð, mark og hegnepelur, vit kenna so væl – kanska ikki minst í smáu og annars hugnaligu bygðarsamfeløgnum.

Men fyrri ikki at koma ov langt burtur frá evninum: Hvi ikki eisini siga »Føroyar, sum vóru«, tá okkurt er um støðuna her á landi?

Eg meini: Føroyar eru ikki tað sama í dag, sum tær vóru fyrri bert fáum árum síðani. Ja, heldur ikki tær somu, sum tær vóru fyrri bara einum ári síðani.

Landið, ið fjölmiðlaruttan um okkum rópa »sjálv-tøkuborð« og »óra paradís-íð«, umframt annað av sama slag ella verri, var ótrúliga stuttligt at liva í upp gjøgnum bæði 70-ini og 80-ini. Vaksandi fólkatal, vaksandi arbeiði, vaksandi peningaumfar, vaksandi skipafloði, vaksandi hetta og vaksandi hatta góvu fólkinum trúgv á, at her fór einki nakrantíð at verða øðrvísi og at øll fóru at støðast her í bestu vælferð.

Broytingin

I dag er alt øðrvísi!

Meðan tað hevur verið livsmynstrið hjá føroyingum at fara uttanlands – gjarna niður til Danmarkar – at nema sær lærdóm av ymsum slag, fyrri síðani at venda aftur til Føroya, tí her var altíð onkur, ið hevði okkurtarbeiði ella livibreyð at geva tær, er støðan heilt ein onnur nú. Føðilandsparadís, ið tá var uttan arbeiðsloysi ella aðra neyð, ið grannalond okkara smokkaðu undir, er nú lítið annað enn skramblandi beinagrind – piðað inn á mergin, uttan vøddar, sinur ella so frægt sum eina tunna skræðu eftir.

Fólk og familjur í hópatali flyta frá hesum landi, ið tey høvdu roknað við skuldi vera »teirra« í allar ævir. Eisini vøkrur og friðarligu Hósvíkingi hevur onkur vent baki við tungum fetum, tí føðilandsparadís ið ikki gjørdist tað, tey høvdu roknað við ella sett álit sítt á. Er grundarlagið undir tín-um dreyrum burtur, er bert marran eftir.

»Føroyar, sum vóru« eru farnar í grøvina og liggja nú og biða eftir uppreisnini. Friður veri yvir minni teirra.

»Føroyar, sum vóru« orkaðu ikki at liva við øllum tí, ið ein tjóð av egoistum og

»Vit hava fingið lívið – vit skulu liva tað!«

Níðanfyrri prenta vit midnáttarrøðuna, Hilmar Jan Hansen, blaðmaður, helt á Sundalagsstevnu í Hósvík leygarkvöldið 19. juni 1993:

dugnaleysum ábyrgdarfólkum trýsti niður yvir høvðið á teimum. Tí andaðust tær, og eingin rattsiktadur trýr í dag, at nokur uppreisnarmegi finst, ið megnar at kveikja liv í aftur tað, sum so sjálgjort kvetti livstraðin.

Lykilin til tað allarheilagasta

»Palleba, sum var« skakar høvur og tveitir ábyrgdina frá sær: Tað vóru politikararnir og reidaramir og lærararnir og hvat veit eg, ið gjørdi enda á »Føroyum, sum vóru«. Men »Palleba, sum var« kemur als ikki til hugs, at tað var hann sjálvur, ið læt allar valdsharrarnar sleppa frammat til at týggja sær, sum teimum lysti. Fjórðahvørt ár – og hesi síðstu árin oftari enn so – gav »Palleba, sum var« hesum yviregistonum lykilin til tað allarheilagasta, har alt spakuliga og skjótt er sorað sundur og oyðilagt, so tað í dag liggur undir grønturv.

Eitt orðatak, ið mangan varð tikið til í »Føroyum, sum vóru«, ljóðaði nakað soleiðis, at ikki nyttar at gráta um spilta mjólk. Vit loyva okkum at brúka tað enn einaferð, meðan vit snara hýrinum hálvan sólar- ringin og minnst, at var tað okkurt, ið æt »Føroyar, sum vóru«, er tað so sanniliga eisini okkurt, ið eitur »Føroyar, sum eru«.

Tað er hesum landinum, vit liva í. »Føroyar, sum eru« leggja ikki í at siggja fortíðina málaða svarta, tí á tann hátt kunnu vit ongantíð røkka endurføðingini, um vit skuldu list uppreisnina hjá »Føroyum, sum vóru«. Júst í hesi løtu – stevnulagið er gott og fólk eru ikki komin saman til minningar- hald um tað, ið vit kortini bert áttu til láns – jást nú kunnu vit fegnast um, at longsti dagur er fyrri framm- an og at vit so sanniliga eisini hava alt millum himmal og jørð at vera glað fyrri.

Stórar ognir

Vit eiga so nógv, so ótrú- liga nógv. Vit eiga hvønn- annan, vit eiga systar, brøður, familju og vinir. Og

so eiga vit eisini kærleikan, um vit bert leggja í. Kærleikan til hendan ella handan, hesa ella hasa. Og hvi ikki kærleikan til »Føroyar, sum eru«.

Endurgav eg ikki okkurt av okkara mongu góðu skaldum, var hetta ikki nokur verulig midnáttarrøða. Hvi ikki eitt av okkara allar- bestu, Hans Andreas Djurhuus:

»Í sólarbrandi glógva fjøll og sker, – og varrar mynnast, veitst tú nakað betur? Kring heyg og túgvu heiðafuglur letur frá morgunstund, til sól til víðafer.«

Hetta eru eisini »Føroyar, sum eru«. Læra vit at liva saman við hvørjum øðrum í hesum landi, hin alvaldi gav okkum, og læra vit at virðis- meta hvønnannan – hóast lýti av bæði einum og øð- rum slag – so trúgvi eg upp á »Føroyar, sum eru«. Og eg trúgvi upp á øll tykkum, sum her hava leitað saman fyrri at hoyra hesi 1.099 orð- ini, eg hevði fest mær upp á blað.

Brúka lívið

Lívið er eittans – brúka tað. Gleð teir sjálvan og onnur, so kunnu vit einaella tvær ferðir um árið vitja grøvina við tí litla gravstein-

inum: »Føroyar, sum vóru«. Og tá vit hava boiygt høvur eina løtu, venda vit grøvini bakið, hyggja fram eftir og syrgja fyrri í allari framtíð at ansa eftir, at eingin sleppur at geva »Føroyum, sum eru« somu lagnu sum »Føroyar, sum vóru« fingi.

Hetta er okkara arður og hetta er okkara ábyrgd. Tann ætt, ið nú veksur til, livir og doyir av okkum. Minnist til tað!

Áðrenn eg nú endi hesa midnáttarrøðu, skal eg end- urgeva eina av teimum yrk- ingunum, Janus Djurhuus

yrkti. Ikki tí hendan yrking endiliga hevur so nógv við restina av hesi røðu at gera, men bert tí mær dámar hana so væl, og tí eg haldi hana vera so vakra:

»Tey fara framvið, á sumri í sól, so vónrík og flúgvandi glað, – ein gullglæma sveipar og signar tað líð, – sum í vónðreymi sveimar avstað.

Ta lukku, ið ger tey so lærandi løtt, lívgvandi kærleikur ól, – hon kenst sum hitt unga darsús hjá børnum av sumri og sól.

So hittast tey saman, tvey og tvey, og skelvandi reidda sær ból, – men sorgsveipta náttin gav heystbleikan drey, ið várið og summarið fjól.

Tey fara framvið sum tað fjórðaleiv, ið mudleyst á heiðunum fleg, – sum mammur, ið syrgja, tá dýrasta ogn – børnini, ov tíðliga deyð.»

Lívið er eittans. Men lívið er eisini okkara. Vit hava fingið tað, fyrri at vit skulu liva tað. Lívið bjóðar okk- um gleði og sorg, frøi og sakn, ríkidømi og fátekt. Men tað er altíð okkara lív, um vit liva tað. Lítið okkum øll gleðast um lívið – »Lív- ið, sum eru«.

Við hesum orðum vil eg ynskja tykkum øllum eina framhaldandi góða, livandi og lívliga Sundalags- stevnu! Takk fyrri!

Trupulleikar við kappingini

Tað var verri enn so alt, ið virkaði so væl niðri á Isle of Wight. M.a. vóru fleiri ítróttageinar verið stak illa nøgdar við, hvussu skipað varð fyrri ítróttaliga.

Føroysku borðtennisleik- ararnir høvdu stórar trupul- leikar at fáa kappingina at ganga eftir reglunum.

Fyrst var at seitingin var ikki gjørd. Tað er annars vanligt innan borðtennis, at leikararnir, ið gerast nr. 1 - 4, verða seatair til næstu kapping av sama slag.

Harnæst er loyvt í altjóða reglunum at eitt líð hevur 4 mans á liðnum, og skiftast kann ímillum teir ymsu dystirnar. Hetta vildu teir ikki loyva á Isle of Wight, tá atkvøtt varð um tað, fall uppskoti hjá føroying-

um 4-5.

Tað hevði so við sær, at tann eini av føroysku monn- unum, Jákup Hansen, ikki slapp at luttaka í liðkapp- ingini.

Broytt úrslitið

Tá tvey umfór vóru eftir av liðkappingini kom eitt skriv frá fyrireikarunum um, at tá uppgjørt verður og tær oyggjar eru javnar í stigum, skal innanhýsis dysturin ímillum tær báðar oyggj- arnar avgerða hvør teirra skal vinna.

Reglurnar hjá altjóða borðtennissamgonguni nevna onki um hetta, tí tær reglurnar umfata als ikki dystir ímillum líð, men sambært reglunum hjá Europeisku Borðtennis-

samgonguni verður tá tvey líð eru jøvn í stigum, fyrst hugt eftir vunnum dystum.

Hetta visti seg eisini at koma okkum illa við, tí varð gingið eftir reglunum hjá Europeisku Borðtennis- samgonguni, so høvdu vit fingið bronsumerki í lið- kappingini.

Men vónandi koma slíkir trupulleikar ikki fyrri aftur, nú reglurnar hjá IGA eru broyttar soleiðis, at altjóða reglur altíð skulu halda.

Eftir uppskoti frá føroysku borðtennisfólkun- um varð avgjørt, at áðrenn Oyggleikimark á Gibraltur í 1995 skal alt tað formliga verið komið upp á pláss í góðari tíð áðrenn leikimark.

sj.